Anul al 56-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120. 288/932

Nr. 52 Joi 23 Februarie 1939
12 Pagini
P IIII

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE
IN ȚARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR câte
220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ
și UNIV.-SPORT
câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Grijile primăverii

Din țările calde au început să ne sosească primii soli ai primăverii. Plugarii se pregătesc de muncile câmpului, iar prin grădini și livezi a și început chivernisirea pomilor. Ba, zelul pentru „grijitul" copacilor s'a întins și la oraș. Mai ales prin noulle cartiere, unde tot gospodarul ține să aibă nițică plantație în jurul casei, de care de obicei îngrijește singur. Nu e ogradă în care să nu fi început de pe acum să funcționeze foarfecele pentru tăiatul crengilor, odată cu sapa, grebla și hârletul pentru pregătirea brazdelor sau pentru făcutul gropilor în vederea sădirii pomilor.

Recunoaștem în aceste noui deprinderi reînvierea unei vechi tradiții gospodărești, grație căreia târgurile și orașele noastre, atât de înapoiate sub raportul urbanistic și edilitar, izbuteau să rămână totuși atrăgătoare, măcar sub pitorescul lor de oraș grădini.

Este desigur un semn al vremii întoarcerea orășeanului la cultul florilor și al naturii, cu atât mai îmbucurător cu cât el merge în acelaș ritm cu minunatul curent desvoltat în rândurile tineretului de toate vârstele de a participa direct, prin munca brațelor lui, la sădirea pomilor și la sporirea, în chipul acesta, a unui patrimoniu viu al națiunii, peste care devastarea și păragina se făcuseră stăpâne.

Dar această mișcare nu trebue să rămână numai o simplă manifestare demonstrativă, redusă la valoare de simbol; ea trebue încadrată într'o mișcare metodică întinsă pe toate plaiurile țării; ea se cere desvoltată în primul rând în massele populației rurale și în deosebi în regiunile despădurite, precum și în regiunile de stepă și antestepă din Sudul Basarabiei și al Moldovei și din părțile de câmpie ale Dunării de jos. In aceste regiuni plantarea copacilor nu e chemată să satisfacă numai o simplă corectare a peisagiului, prin adaosul podoabei naturale, ci răspunde unei adevărate necesități de viață. Sacrificarea puținelor întinderi păduroase din această regiune, atât dincolo de Nistru cât și pe teritoriul nostru, a deschis larg drumul vânturilor ucigătoare din stepele rusești, făcând să înainteze pe fiecare an zona de stepă spre inima țării.

Ridicarea unui baraj de perdele păduroase în calea pârjolului venit din stepele rusești este prima măsură de apărare și de prevedere, cu care nouii dregători ai ținuturilor expuse ar trebui să-și inaugureze programul de buni gospodari.

Conferința consiliului Înțelegerii balcanice

Dela stânga la dreapta, d-nii : Tințar Marcovici, ministru de externe al Iugoslaviei ; I. Metaxas, președintele de consiliu și ministru de externe al Greciei ; Gr. Gafencu, ministru de externe al României și Sukru Saracioglu, ministru de externe al Turciei

CONFRAȚII DIN BALCANI

de N. BATZARIA

Scriem aceste rânduri sub impresia primirii calde și prietenești ce li s'a făcut de către delegația noastră a presei române, confraților din Turcia, Grecia și Iugoslavia veniți la conferința mondială a presei Înțelegerii balcanice. Avusesem fericita ocaziune să-i cunosc personal și să mă găsesc câteva zile în plăcuta lor societate, la Istanbul, unde s'a ținut anul trecut conferința aceluiaș organism de presă.

Oameni admirabil pregătiți pentru cariera lor, care, dat fiind scopul înalt ce se urmărește prin aceste întruniri și schimburi de vederi, ia caracterul unui apostolat, confrații din Balcani sunt cu atât mai bineveniți în capitala țării noastre, cu cât au dovedit printr'o atitudine constantă, că sunt adânc și sincer pătrunși de necesitatea imperioasă a unei apropieri cât mai strânse și a unei colaborări cât mai leale și mai fecunde între statele și popoarele din peninsula Balcanică. Știu bine confrații aceștia că orice neînțelegeri și conflicte între statele și popoarele din această parte de pământ nu pot fi decât în dauna fiecăruia din ele. Iar trecutul cu experiența și învățămintele lui stă totdeauna gata să reamintească temeinicia acestor adevăruri.

De aceea, confrații din Balcani vin la conferința presei dela București însuflețiți de sentimentele cele mai bune și călăuziți de dorința de a aduce prin presă, partea de contribuție la sforțările făcute de reprezentanții autorizați ai guvernelor respective pentru consolidarea bazelor, pe care să fie așezate în acest răsărit european pacea și buna înțelegere.

Multă vreme Balcanii au fost socotiți cu un vulcan gata să izbucnească și să împrăștie în jurul său flăcările, care să provoace incendiul războiului. Multă vreme Occidentul urmărea cu priviri îngrijorate tot ce se petrece în peninsula Balcanică, așteptându-se în tot momentul la turburări și conflicte.

De asemenea, multă vreme Balcanii erau socotiți ca terenul cel mai prielnic pentru tot felul de intrigi, pentru tot felul de agitații și lucrături ale diverselor propagande străine. După această concepție, teritoriul, care se înglobează în peninsula Balcanică, nu trebuia să aparțină în toată independența și în deplină stăpânire, popoarelor care îl locuiau, ci aceste popoare nu puteau avea alt rol, decât să slujească intereselor străine și să fie unelte docile ale acestor interese.

Dar din excesul de rău a ieșit binele, a răsărit ideia salvatoare a organismului politic, care se numește Înțelegerea balcanică. Anii cari trec nu fac decât să confirme necesitatea acestui organism și fericita inspirație ce a prezidat la alcătuirea lui. Tot așa cum anii îi întăresc temeliile și îi lărgesc sfera de acțiune pozitivă.

Precum am pomenit mai sus, la această operă prin excelență

(Continuare in pag. 2-a)

EGOISM SACRU

Atentatele, jafurile și distrugerile pe cari le comit pe teritoriul Franței generoase, refugiații stângii spaniole, scot în evidență dreptatea acelor minți înțelepte din marea republică franceză care socoteau paza Pirineilor drept un act de prevedere, de legitimă apărare, nu un egoism strâmt, ci un egoism sacru, un egoism național, pe care orice popor cu grije de viitorul său e dator să-l aibă în permanență.

Nimeni nu poate avea vreo îndoială în ce privește hotărârea autorităților franceze de a pune capăt anarhiei transplantată de unii oaspeți nerecunoscători în țara ce-i adăpostește cu atâta mărinimie, și de aceea scoțând în evidență faptele rezumate de telegramele venite din Paris, ne exprimăm certitudinea că oricât de grave vor fi fost incidentele, ne aflăm în fața unei crize acute pe care bisturiul prompt al ordinei interne o va înlătura fără întârziere.

Și la noi s'a pus problema pe același tărâm, și la noi s'au invocat generoasele sentimente de ospitalitate, și noi am dat găzduire refugiaților socotiți indezirabili aiurea, și noi am fost răsplătiți cu aceiaș ingratitudine, care a culminat cu bombele semănătoare de moarte din incinta Senatului român...

Caracteristica situației dela noi e că din criză acută s'a transformat în cronică; răul s'a infiltrat cu îndărătnică perfidie în toate țesuturile vieții economice, financiare, culturale și profesionale.

Ne mai existând alarma crizei acute, corpul nu-și mai pregătea drastice mijloace de autoapărare, și, lăsându-se cu indolentă orbire în voia soartei, nu reacționa cu nimic împotriva năvalei microbilor ce puneau stăpânire efectivă pe organismul cloroformizat cu ideile unui umanitarism de comandă.

Egoismul, dragostea de sine și de ai săi, erau socotite pentru țară, tot atât de detestabile, teoreticește, ca și cele ale indivizilor cari nu se gândesc decât la pâinea și liniștea alor lor.

Sub anestezicul altruismului cerut nouă, dar socotit de solicitanți drept o prosteasă nepregătire, ne-am lăsat legănați în iluzia unei sănătăți aparente, pe care o săpa atât de tenace boala cronică a invaziei nepoftiților, încât am ajuns la situația pe care o zugrăvesc graficele oficiale, ca în unele profesiuni autohtonii să nu fie decât 5 la sută, iar restul străini veniți de aiurea, și în comerțul orășenesc românii 9 la sută, iar 91 la sută aventurieri de prin alte meleaguri.

Târziu, când neamurile se trezesc, când nici efectele cloroformului nu mai persistă, când însfârșit se înțelege rostul sacrului egoism național, se observă că boala cronică a săpat insinuant, perfid, tenace, la baza sănătății obștești, și, comparând adâncile ravagii cauzate organismului autohton, fericești țări ca Franța unde boala acută, numai temporar dureroasă, impune operația chirurgicală rapidă, promptă, salvatoare.

I. VION

SCRISORI DIN PARIS

Impozitele. — Un mare proces

de RENE SAIVE

Paris, Februarie

Sfârșitul lunii Februarie este nefast francezilor. Trebue să spunem că nu dificultățile internaționale îi neliniștesc, ci declarațiile fiscale.

In fiecare an, la aceeași epocă, se petrece aceeaș ceremonie. Parisienii defilează la primăriile respective, de unde es ținând în mână mai multe foi colorate. Se înapoiază acasă, își iau capul în mâini, înșiră cifre, fac adunări, scăderi, împărțiri... Reîncep de trei, de patru și de zece ori, aceste calcule complicate. Completează pe urmă foile, iscălesc și oftează. Nu le mai rămâne de făcut decât să trimită rezultatul lucrărilor lor perceptorului contribuțiilor directe.

In anul acesta, francezii sunt îndeosebi de amărîți.

De ce?

Pentrucă, dacă formalitățile declarațiilor sunt mereu tot atât de penibile, suma impozitelor va fi simțitor mai ridicată decât în anii trecuți.

— Sforțarea va fi trecătoare, spun parisienii, ca să se consoleze.

Poate... Totuși, contribuțiile sunt acelea cari dau mai mult noțiunea eternității.

*

Un mare proces se va judeca în curând la Versailles. Acela al asasinului german Weidmann, care, la 10 Martie, se va înfățișa, în tovărășia complicilor săi, în fața juraților departamentului Seine et Oise.

Afacerea Weidmann este, desigur, cea mai răsunătoare din ultimii trei ani. E de prisos să reamintim fără de legile acestui tâlcălos. Vom spune doar că a ucis patru sau cinci persoane, printre cari pe drăgălașa dansatoare americană Joan de Koven. Corpul nefericitei artiste a fost găsit înmormântat în curtea vilei unde locuia Weidmann.

De pe acum se prevede că în cursul dezbaterilor vor fi ascultați 80 de martori. Dar cifra aceasta va fi desigur depășită, căci avocații și partea civilă vor invoca în ultimul moment mărturia mai multor persoane. Astfel vor fi citați să depună numeroși profesori de psihiatrie.

Weidmann este oare nebun?

Fără îndoială că se va discuta această chestiune. Totuși, nebunia lui nu l'a împiedecat să se poarte ca un om perfect sănătos la minte. E chiar atât de lucid, încât a și pregătit un mic plan de evadare. Din nenorocire pentru el, planul lui a fost descoperit.

Weidmann va trebui, deci, să compare în fața juraților după care — așa se crede — va fi ghilotinat.

Acord intre soc. „Lot" și societățile aeriene britanice

Varșovia, 20 (Rador). — Ziarele cred a ști că între societatea de navigație aeriană polonă „Lot" și societățile de navigație aeriană britanice se va încheia un acord pe baza căruia, cu începere dela 1 Aprilie a. c. se vor stabili legături zilnice aeriene directe între Londra și Varșovia, pe traectul Londra-Amsterdam-Copenhaga-Gdynia-Varșovia.

Ziarele mai anunță totdeodată că distanța Londra-Varșovia va fi parcursă în 6 ore, cu trei escale: la Gdynia, Copenhaga și Amsterdam, fiecare escală fiind de câte 15 minute.

xX○●○Xx

Un mare succes

al maestrului George Georgescu la Roma

Roma, 20 (Rador). — *După un turneu de concerte ce a stârnit în cercurile muzicei un interes cu totul excepțional, fiind considerat ca unul dintre cele mai însemnate cicluri simfonice produse în Italia în ultimii ani, maestrul George Georgescu a dirijat Duminică la Roma Orchestra Filarmonică.*

Succesul obținut de marele dirijor român a fost deplin.

D. Dino Alfieri, ministrul culturii populare, care a asistat la acest concert, a felicitat pe d. George Georgescu.

xX○●○Xx

Coloniștii slovaci

din regiunile cedate Ungariei vor fi repatriați

Bratislava, 20 (Radio-Central). — „Slovac" publică amănunte asupra convențiilor încheiate de comisiile ceho-slovace-ungare.

O convenție specială se ocupă de coloniștii slovaci din regiunile cedate, cari au avut cel mai mult de suferit. Acești coloniști nu se vor putea înapoia la căminurile lor, dar li se va permite să-și ia averea mobilă, inclusiv uneltele agricole și animalele.

Guvernul ungar le va acorda probabil și o despăgubire în bani și le va da tot concursul la transportarea averilor în Cehoslovacia. Majoritatea acestor coloniști vrea să plece în Canada.

xX○●○Xx

Relațiile

dintre Franța și Iran vor fi reluate

Paris, 20 (Rador). — *Agenția „Havas" transmite:*

Se anunță că un acord a intervenit între guvernul francez și guvernul iranian, în vederea reluării relațiilor diplomatice franco-iraniene, rupte la 28 Decembrie 1938, în urma unui incident de presă.

xX○●○Xx

Grave incidente

in regiunea petroliferă din Mexic

Mexico, 20 (Rador). — **Trupele federale patrulează la Minatitlan, sediul celei mai de seamă rafinerii de petrol din Mexico, unde s'au produs grave incidente între membrii organizațiilor muncitorești rivale.**

Se crede că greva ar putea să isbucnească dintr'o clipă în alta.

Marile manevre ale armatei britanice

Londra, 20 (Rador). — **Pentru prima dată din 1918 întreaga armată a metropolei va participa la marile manevre ce se vor desfășura anul acesta începând dela 8 Septembrie, nu numai în regiunea militară Aldershot și în câmpia Salisbury, dar și în vastul teritoriu accidentat din comitatul York.**

Mai multe unelte de război de ultimul model cu care sunt echipate unitățile motorizate și cuirasate vor putea fi astfel puse la încercare în condițiuni cât mai apropiate cu putință celor din timpul războiului. Experții așteaptă cu mare interes acest prilej, pentru a studia în special randamentul secțiunilor numite „cruiser-tanks", care de asalt de greutate mijlocie, foarte rapide, puternic cuirasate, în operații pe scară întinsă și pe teren extrem de variat.

De altfel, soldații de toate armele vor putea să se deprindă cu situații cu mult mai realiste decât acelea în care s'au desfășurat până acum exerciții anuale.

In acelaș timp, se va verifica valoarea materialului de aviație.

La manevre vor participa 60.000 de ofițeri și soldați ai armatei regulate cu garnizoana în metropolă. Unele personalități militare și politice par pe de altă parte favorabile unei incluideri a unităților armatei teritoriale în armata regulată, spre a se spori coeziunea primelor linii și a rezervelor, după modelul celor mai multe națiuni continentale care convoacă în general pe rezerviști în perioadele de mari manevre. Deși nu s'a luat încă nici o hotărâre în această privință nu este totuș imposibil ca această importantă propunere să fie adoptată până la vară.

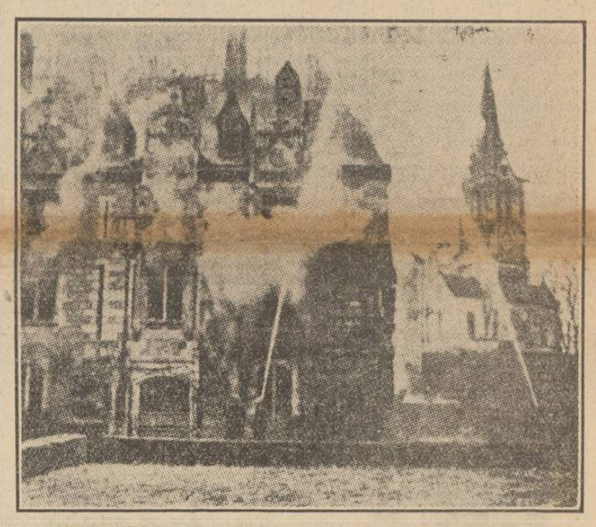

Un foc puternic a distrus castelul istoric „Clères", din apropierea orașului Rouen (Franța), în care savantul explorator Delacour strânsese colecții și cărți prețioase

DESPRE RENAȘTEREA COOPERAȚIEI

de AL. GREGORIAN

In discursul d-sale, rostit în fața acționarilor Băncii Naționale a României, — un discurs lapidar și dens — d Mitiță Constantinescu a vorbit între altele și despre problema cooperației românești.

„Călăuzită de convingerea superioară că este de absolută necesitate și urgență ca viața sătelor și economia plugarilor să găsească sprijinul lesnicios al creditului B. N. R. — a declarat d. guvernator — a acordat problemei renașterii cooperației toată atențiunea și insuflețita sa jertfă.

Astfel: creditul ieftin de un miliard de lei cu dobândă redusă la 2½ la sută, credite pentru diversele necesități ale vieții săteanului, au fost puse la dispoziție cu toată superioara înțelegere a importanței ce trebue acordată ridicării economice a plugarului român".

Rezumată în două fraze, politica d-lui ministru și guvernator Constantinescu, de refacere a economiei rurale prin canalizarea creditului spre sate, ridică pe planul actualității întreaga problemă a cooperației românești.

Problema aceasta este în fond ca și în formă o mare dramă.

Cooperația a apărut în România acum aproape o jumătate de veac sub forma băncii populare, din grija și iubirea de țărani a învățătorului Dumitrescu-Bumbești. Spiru Haret a găsit ideea bună și a amplificat-o. Cu ajutorul dascălilor și preoțimii dela sate, el a pus-o numaidecât în practică înfiin-

(Continuare in pag. 2-a)

In corpul ziarului:

Anglia va recunoaște guvernul Franco înainte de sfârșitul săptămânii

Rezultatul tratativelor dintre Londra și Burgos

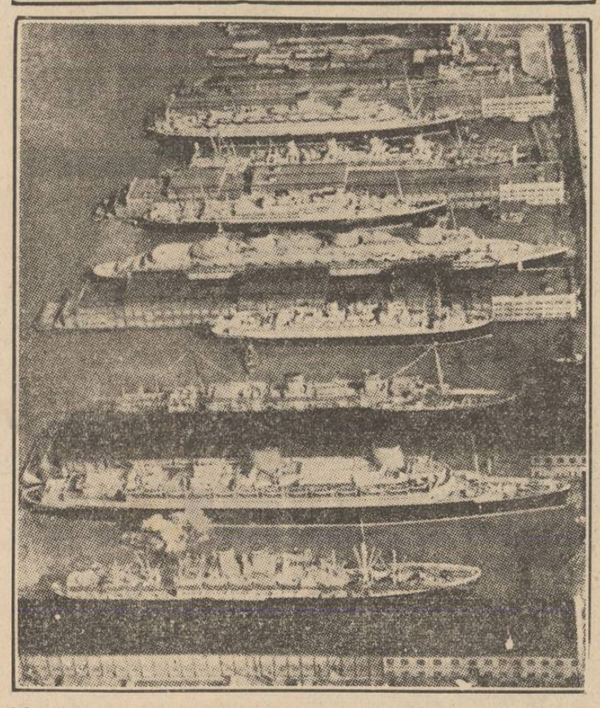

Marile transatlantice ancorate în golful Hudson. De jos în sus : „Hamburg", „Bremen" „Columbus", „De Grasse" „Normandie", „Britanie", „Aquitania", „Contele de Savoia", „Fortul Townsend" și „Monarch of Bermuda"

Arta pribeagă

de EM. HAGI MOSCO

Nu totdeauna menirea hărăzită, fie unui ins, fie unei alcătuiri sociale, este aceea care se aduce la îndeplinire. Cele mai bune gândiri încolțite în creerul cuiva, se lovesc, în desfășurarea lucrurilor, de acel așa zis „imponderabil" hotărît de soartă.

Ziarele străine ni aduc știrea că la Geneva, sub ocrotirea Societății Națiunilor, se va deschide o expoziție a capodoperelor muzeelor spaniole. Nu mai puțin de 1000 lăzi și lădițe, în cari au fost închise atâtea creațiuni de seamă ale artei spaniole, au luat drumul Genevei, trecând Pirineii atât de primitori și astăzi ca pe vremea Vizigoților catolici.

Guvernul republican spaniol, cu toată binecuvântarea Kominternului, dă înapoi, și pe măsură ce armatele-i democratice își strângeau covorul din arena însângerată, în acelaș timp golia muzeele de teama cotropitorului... spaniol.

Iată deci, Societatea Națiunilor, îmbătrânită înainte de vreme, chemată printr'o împrejurare nebănuită, să-și serbeze ghiocelii depe tâmple printr'o expoziție de bogății, până acum proprietatea unui neam întreg, iar nu a unuia sau a altuia dintre luptători. Acolo unde se face expoziția se cădeau alte rosturi. Urma să se plămădească pacea. Dacă nu cea vecinică visată de Sully, apoi încercată la congresul din Utrecht și dorită de Rousseau sau alți vizionari, măcar una mai măruntă, asigurătoare de câțiva zeci de ani liniștiți.

Pacea, sărmana oropsită, cu aripile ciuruite de șrapnelele internaționale, în mână cu rămurica de măslin văduvită de foi, sfioasă, va deschide încetișor ușa zăvorită pentru ea a marelui areopag și, întrezărind prin crăpătura ei ce poate da geniul uman, va cugeta asupra izbitorului contrast între creațiune și distrugere. La ce folosește strădania unora spre bine, dacă alții, cu o nemiloasă cercetare, găsesc felurite mijloace de irosire în câteva clipe a unei munci desfășurate în șirul veacurilor și cu neputință să fie înlocuită.

Războaele au fost și vor fi, și — deși ar părea paradoxal, dar de pe urma lor trăește o întreagă omenire, industria și negoțul găsindu-și câștigul, — totuși, dacă viețile se înlocuiesc prin procesul firesc al înmulțirii, lucrările de artă individuale nu se mai

(Continuare in pag. 2-a)

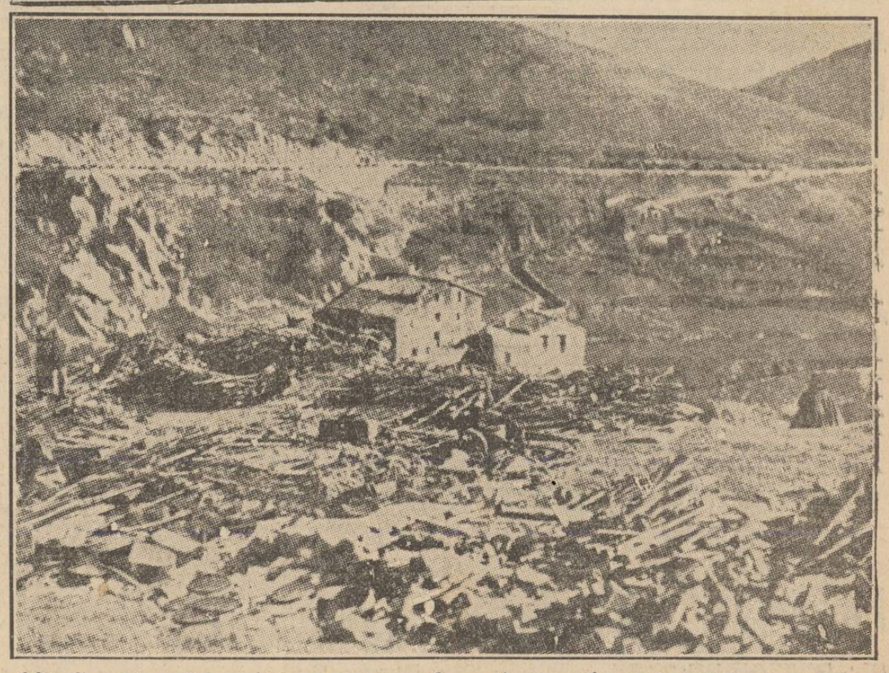

Mitraliere și puști depozitate la frontiera franceză, provenite dela miliționii republicani dezarmați